

KAZUISTIKY Z LABORATORNÍ MEDICÍNY

Jaroslav Racek

*Ústav klinické biochemie a hematologie
LF UK a FN v Plzni*

Dialog 2019, zámek Valeč, 7. - 9. 4. 2019

KAZUISTIKA I

OTRAVA METFORMINEM A ACE INHIBITOREM

Přijetí pacienta

- 24letý diabetik? na perorálních antidiabeticích, hypertonik snědl v sebevražedném úmyslu:
  - 100 tablet Stadamet (1000 mg metformin)
  - 50 tablet Amesos (kombinace lisinopril 10 mg – amlodipin 5 mg, tj. ACE-inhibitor a blokátor Ca kanálů)
- Po příjezdu RZP opakovaně zvracel. Zvratky bez tablet
- Na příjmové ambulanci průjem, opakovaně zvracel (3.45 h po požití tablet). Při vědomí, somnolentní, depresivní, jinak bez subjektivních potíží
- TK 100/60 mmHg, TF 85/min, glykémie 12,4 mmol/l

Rozvoj jakých poruch se dá očekávat?

1. Hypotenze
2. Hyperglykémie
3. Hypoglykémie
4. Hyperkalémie
5. Hypokalémie
6. Metabolická acidóza
7. Metabolická alkalóza

Zdůvodnění (1)

- **Hypotenze**

zvracení, průjem (dehydratace), snědl 50 tablet kombinovaného antihypertenzního léku

- **Hypoglykémie**

Snědl 100 tablet antidiabetika metforminu (biguanidy zvyšují senzitivitu jater a svalové tkáně k inzulinu, tlumí glukoneogenezu)

- **Hyperkalémie**

ACE inhibitory vedou ke snížené produkci angiotenzinu II a tedy i aldosteronu – místo Na^+ jsou vstřebávány ionty K^+

Zdůvodnění (2)

- **Metabolická acidóza**

Biguanidy mohou stimulací glykolýzy a inhibicí komplexu I v mitochondriích vést k metabolické laktátové acidóze

- **Metabolická alkalóza**

opakovaně zvracel

Jak to bylo ve skutečnosti

- **Hypotenze**

TK klesl až na 75/55 mmHg, byla nutná podpora katecholaminy

- **Hypoglykémie**

Glykémie klesla na 3,8 mmol/l, další pokles zastaven (přívod 10% glukózy *i.v.* s inzulinem, stres)

- **Hyperkalémie**

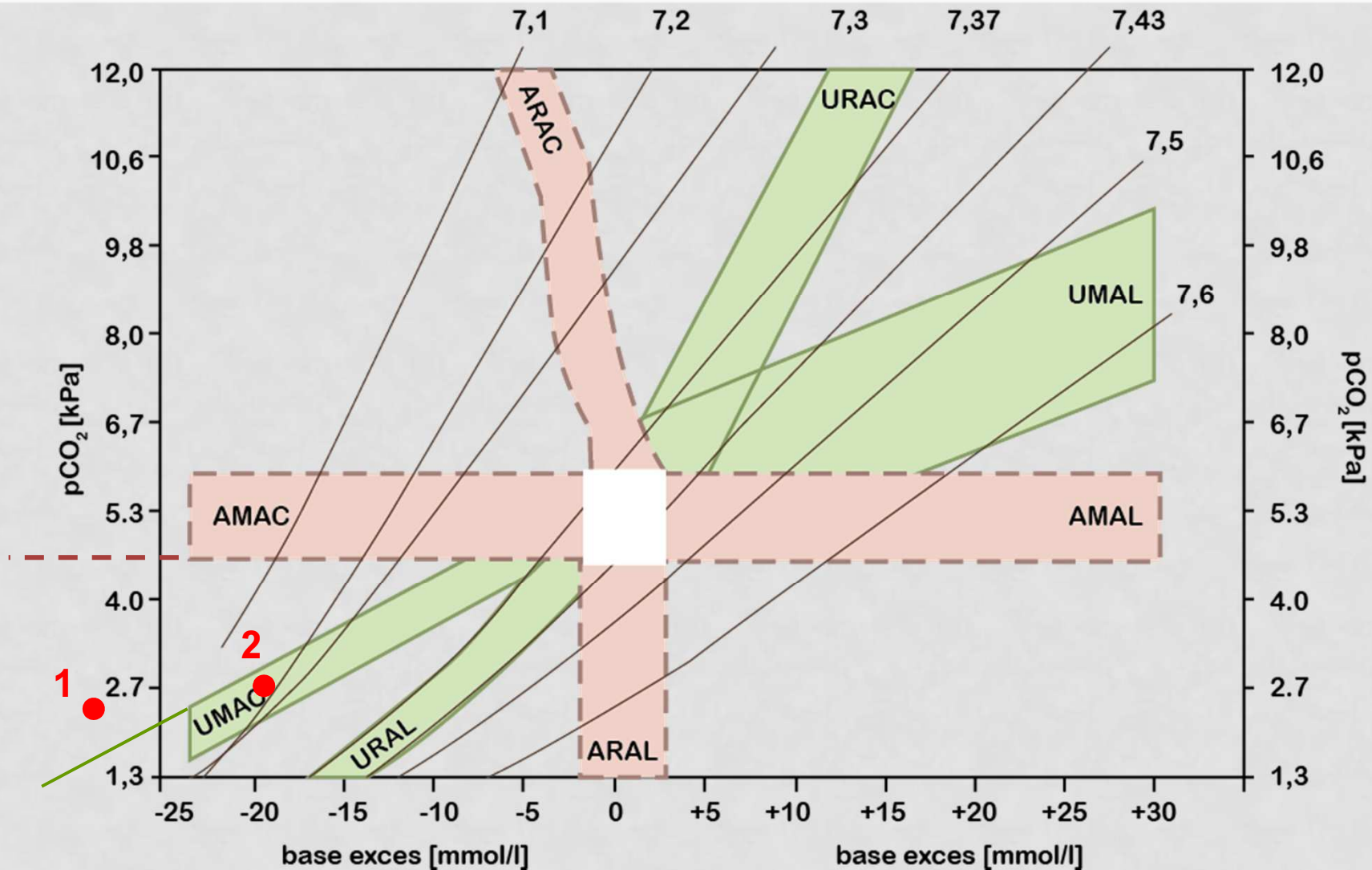
Koncentrace K^+ stoupla až na 7,2 mmol/l, pak pokles pro kontinuální očišťovací metodu

Acidobazická rovnováha

Parametr	14 h po příjmu	22 h po příjmu
pH	6,93	7,18
pCO ₂ (kPa)	2,3	2,7
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	3,7	7,6
BE (mmol/l)	- 28,8	- 19,3
Na ⁺ (mmol/l)	134	153
K ⁺ (mmol/l)	7,2	4,3
Cl ⁻ (mmol/l)	92	95
Ca (mmol/l)	2,13	2,04
Mg (mmol/l)	0,87	0,77
Laktát (mmol/l)	20,0	26,0
Fosfát anorg. (mmol/l)	2,66	1,49
Albumin (g/l)	33,8	36,0
Anion gap (mmol/l)	45,5	54,7

Hodnocení ABR podle Engliše

Hodnocení kationtů a aniontů

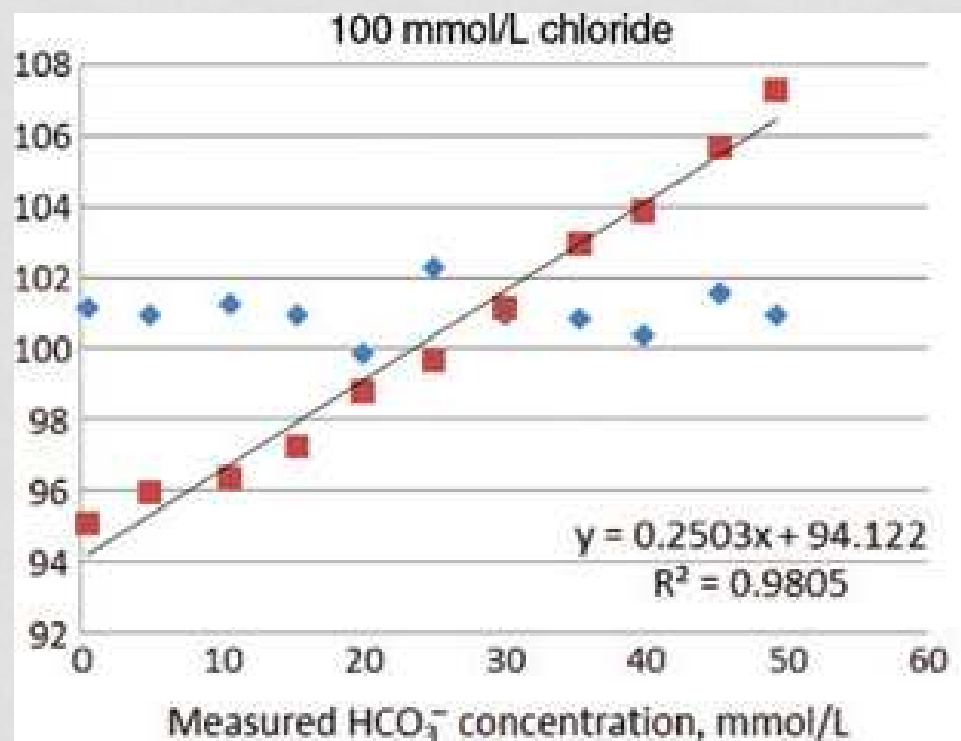
- Sečteme všechny silné kationty (Na^+ , K^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+}) a odečteme všechny námi měřené anionty (Cl^- , HCO_3^- , albumin, anorganický fosfát, laktát).
- Stále ve sloupci aniontů zbývá:
  - u prvního náběru 16,7 mmol/l
  - u druhého náběru 19,9 mmol/l

Jaké to mohou být anionty?

Hydroxybutyrát (v moči ketolátky 1), acetát (z dialyzačního roztoku), citrát (antikoagulace)

Vliv koncentrace HCO_3^- na stanovení Cl^- pomocí ISE

I chloridy byly ve skutečnosti asi o 4 – 5 mmol/l vyšší:

Další osud nemocného

- Byl léčen veno-venózní hemodiafiltrací s antikoagulací citrátem
- Postupně se upravovaly metabolické parametry
- 2 dny po přijetí došlo k asystolii, resuscitace byla sice úspěšná, ale postupně se zhoršovala funkce ledvin, plic, došlo k rabdomyolýze – smrt na multiorgánové selhání

KAZUISTIKA II

METABOLICKÁ ALKALÓZA

Anamnéza a nynější onemocnění

- 46-letá žena, léčena pro kožní psoriázu, jiné vážnější nemoci neprodělala
- 25. 7. jí byl endoskopicky zaveden žaludeční balónek (BMI 28)
- Asi týden po výkonu intermitentně bolesti břicha pod levým žeberním obloukem, později se přidalo opakované zvracení žaludeční šťávy
- Dne 8. 8. vyšetřena na chirurgické klinice FN v Plzni; po vyloučení NPB odeslána k dalšímu vyšetření a léčbě na I. interní kliniku

Vstupní laboratorní vyšetření – ABR

Metoda a výsledek		Jednotka
pH	7,62	
pCO ₂	5,4	kPa
HCO ₃ ⁻	41,7	mmol/l
BE	17,9	mmol/l
Laktát	1,0	mmol/l
pO ₂	11,0	kPa
Saturace Hb	0,97	

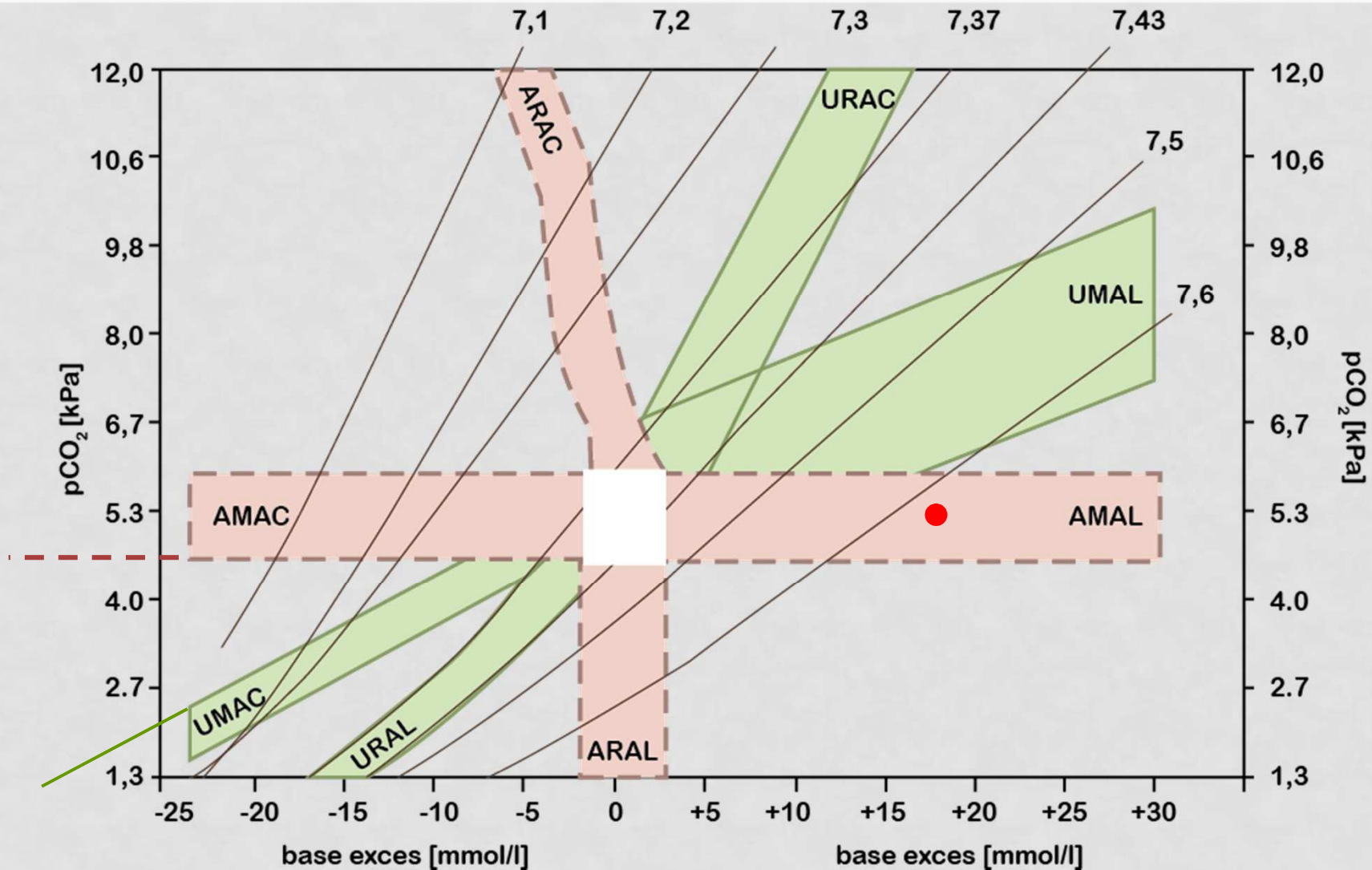
O jakou poruchu ABR se jedná?

1. Akutní metabolická alkalóza
2. Částečně kompenzovaná metabolická alkalóza
3. Plně kompenzovaná metabolická alkalóza

Metoda a výsledek		Jednotka
pH	7,62	
pCO ₂	5,4	kPa
HCO ₃ ⁻	41,7	mmol/l
BE	17,9	mmol/l

Hodnocení ABR podle Engliše

Další laboratorní vyšetření

Metoda a výsledek		Jednotka
Na ⁺	121	mmol/l
K ⁺	2,5	mmol/l
Cl ⁻	63	mmol/l
Močovina	26,0	mmol/l
Kreatinin	302	μmol/l

Hodnocení mineralogramu

- Evidentní je přítomnost hyponatrémie (121 mmol/l), hypokalémie (2,5 mmol/l) i hypochloridémie (63 mmol/l)

Které z hodnot uvedených minerálů je třeba korigovat (tj. jsou ovlivněny jinými faktory)?

1. Na⁺
2. K⁺
3. Cl⁻

Komentář k předchozí otázce (1)

- **Natrium** je ovlivněno dehydratací, hemokoncentrací; ve skutečnosti by tedy bylo ještě nižší
- **Kalium** ovlivňuje alkalémie

Vzestup pH o 0,1 vede k poklesu koncentrace K^+ o cca 0,6 mmol/l

V našem případě při normalizaci klesne pH z hodnoty 7,62 na 7,40, tedy o 0,22

To odpovídá vzestupu K^+ o $2,2 \times 0,6 = 1,32$ mmol/l, tj. na $2,5 + 1,3 = 3,8$ mmol/l

Komentář k předchozí otázce (2)

- Koncentraci **chloridů** je třeba vždy dávat do vztahu s koncentrací natria

Vypočteme **korigované chloridy** (tj. koncentraci chloridů, jakou by měl nemocný při normálním natriu):

$$\text{Cl}^-_{\text{kor}} = \text{Cl}^-_{\text{měřené}} \times \text{Na}^+_{\text{normální}} / \text{Na}^+_{\text{měřené}}$$

Hodnota 73 mmol/l stále svědčí o těžké hypochloridémii

Korekce poruchy ABR ledvinami

- Při značné alkalémii by se dala očekávat alkalická reakce moči (korekce poruchy ledvinami)
- pH moči však bylo kyselé – 5,0; je to způsobeno:
  1. Poruchou funkce ledvin
  2. Hyponatrémií
  3. Hypokalémií

Komentář

- Jedná se o tzv. **paradoxní acidurii**: pH moči by mělo být alkalické, přesto je kyselé
- Příčinou je hypokalémie:
  - při hypovolémii vstřebávají tubuly ledvin Na^+ (a s ním vodu) – řídí aldosteron
  - z důvodu elektroneutality musí tubuly secernovat jiný kation – nemůže to být K^+ (je ho málo), proto vylučují H^+ ; to vede ke kyselé reakci moči a dalšímu prohloubení alkalémie
  - kauzální léčbou je suplementace K^+

Hodnocení funkce ledvin

Metoda a výsledek		Jednotka
Močovina	26,0	mmol/l
Kreatinin	302	μmol/l
eGFR (CKD-EPI)	0,25	ml/s

Laboratorní výsledky svědčí pro selhání ledvin

- Při zvracení a následné dehydrataci dochází nejprve k funkčnímu selhání ledvin z hypoperfúze kůry ledvin
- Déletrvající hypoperfúze vede k ischemii ledvin a vývoji anatomických změn

Rozlišení mezi dvěma typy renálního selhání

Laboratorní vyšetření pomůže rozlišit mezi funkčním a anatomicky podmíněným selháním, tj. mezi **selháním prerenálním a renálním**

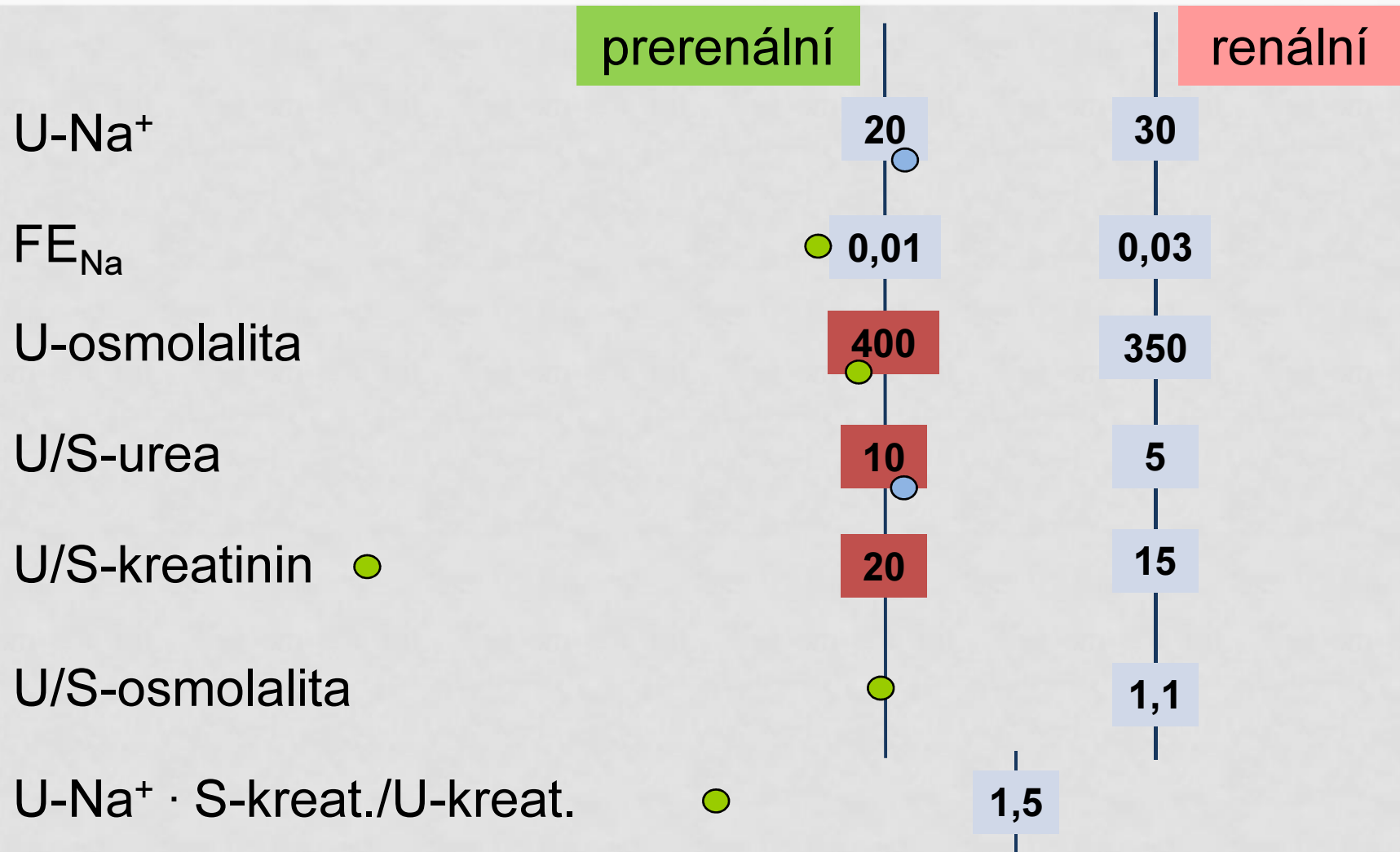
Potřebné parametry a jejich výsledky uvádí tabulka:

Metoda	Sérum	Moč	Jednotka
Na ⁺	-	21	mmol/l
Močovina	26,0	234	mmol/l
Kreatinin	302	10 770	μmol/l
Osmolalita	276	422	mmol/l

Co pomáhá dva typy renálního selhání rozlišit

- U funkčního (prerenálního) selhání jsou ledviny schopné vstřebávat Na^+ (a s ním vodu a vytvářet koncentrovanou moč) a vylučovat dusíkaté katabolity
- U renálního selhání s anatomickým poškozením ledvin nejsou ledviny schopné šetřit Na^+ a vylučovat dostatek dusíkatých katabolitů ani nejsou schopné koncentrovat moč

Prerenální či renální selhání?

Komentář

- Zvracení muselo být intenzivní, trvalo však relativně krátkou dobu
- Z tohoto důvodu se sice vyvinula těžká metabolická alkalóza a dehydratace vedoucí k selhání ledvin, zatím však ještě funkčnímu
- Je třeba doplnit cirkulující objem krve; dá se předpokládat návrat renální funkce, i když je poměrně dost zvýšena hladina sérového kreatininu

Další postup – léčba

- Rehydratace, alimentace (periferní parenterální výživa)
- Po 8denní hospitalizaci propuštěna
- Kauzální by bylo odstranění balonu z žaludku, to však pacientka odmítá – bude proto alespoň upravena jeho náplň
- Následující tabulka ukazuje laboratorní hodnoty před propuštěním

Laboratorní nález při propuštění

Metoda a výsledek	
Na ⁺ (mmol/l)	137
K ⁺ (mmol/l)	4,0
Cl ⁻ (mmol/l)	103
Močovina (mmol/l)	3,1
Kreatinin (μmol/l)	42
eGFR (ml/s)	> 1,5
pH	7,45
pCO ₂ (kPa)	5,3
HCO ₃ ⁻	27,5
BE (mmol/l)	3,7

KAZUISTIKA III

HYPOSIDEREMICKÁ ANÉMIE

Anamnéza a nynější onemocnění

- Chlapec, věk 3 roky 3 měsíce
- Porod i další vývoj normální
- Náhodně při preventivní prohlídce u praktického pediatra nalezena těžká anémie
- Zpětně matka uvádí, že dítě někdy bývá odpoledne trochu unavené, bledší byl chlapec vždy; jí normálně včetně masa
- Objektivní nález normální až na známky anémie na sliznicích

Laboratorní vyšetření – červený krevní obraz

Metoda a výsledek		Jednotka
Erytrocyty	4,50 . 10 ¹²	l ⁻¹
Hemoglobin	58,0	g/l
Hematokrit	0,221	
Objem ery (MCV)	49,1	fl
Hb ery	12,9	pg
Hb konc.	262	g/l

Laboratorní vyšetření – ukazatele metabolismu železa

Metoda a výsledek		Normální hodnoty	Jednotka
Železo	< 2,0	4 – 19	μmol/l
Transferin	4,14	1,5 – 3,3	g/l
Saturace transferinu	< 1,9	20,0 – 50,0	%
Feritin	10	30 – 233	μg/l
sTfR	60,80	2,6 – 6,2	μg/l

Další postup – hledání příčiny

- Ztráty železa nepotvrzeny
- Další možností je porucha resorpce – provedena resorpční křivka železa (5 mg Fe *p.o.* jako Aktiferrin kapky); hladina železa v séru byla:
po 1 h: **30,5 $\mu\text{mol/l}$** ; po 2 h: **52,5 $\mu\text{mol/l}$**
- Zbývá poslední příčina – nedostatek železa v potravě (matka nejspíš nemluvila pravdu)
- Dítě léčeno železem *p.o.* (Aktiferrin kapky), postupné zlepšování ukazatelů krevního obrazu

Laboratorní vyšetření – krevní obraz

Již po týdnu léčby je vidět tendence ke zlepšování krevního obrazu

Metoda	Výsledky	
	1. 11.	8. 11.
Erytrocyty	4,50 . 10 ¹²	4,85 . 10 ¹²
Hemoglobin	58,0	73,0
Hematokrit	0,221	0,279
Objem ery (MCV)	49,1	58,0
Hb ery	12,9	15,1
Hb konc.	262	263

TEST Z PREANALYTIKY

Acidobazická rovnováha

aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1			
pO ₂ (kPa)	10,4			
pH	7,27			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	
pO ₂ (kPa)	10,4			
pH	7,27			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4			
pH	7,27			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	
pH	7,27			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	v krvi pO ₂ nižší než ve vzduchu
pH	7,27			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	v krvi pO ₂ nižší než ve vzduchu
pH	7,27	↑	7,34	
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	v krvi pO ₂ nižší než ve vzduchu
pH	7,27	↑	7,34	stoupá pro pokles pCO ₂ v krvi
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9			
BE (mmol/l)	- 8,7			
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	v krvi pO ₂ nižší než ve vzduchu
pH	7,27	↑	7,34	stoupá pro pokles pCO ₂ v krvi
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9		14,7	bez velkých změn
BE (mmol/l)	- 8,7		- 9,9	
SO ₂ (rel. díly)	0,96			

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	v krvi pO ₂ nižší než ve vzduchu
pH	7,27	↑	7,34	stoupá pro pokles pCO ₂ v krvi
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9		14,7	bez velkých změn
BE (mmol/l)	- 8,7		- 9,9	
SO ₂ (rel. díly)	0,96	↑	0,99	

Acidobazická rovnováha aerobní odběr (bubliny)

Parametr	Správný odběr	Změna	Odběr s bublinami	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,1	↓	3,7	v krvi pCO ₂ vyšší než ve vzduchu
pO ₂ (kPa)	10,4	↑	16,1	v krvi pO ₂ nižší než ve vzduchu
pH	7,27	↑	7,34	stoupá pro pokles pCO ₂ v krvi
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	16,9		14,7	bez velkých změn
BE (mmol/l)	- 8,7		- 9,9	
SO ₂ (rel. díly)	0,96	↑	0,99	reaguje na vzestup pO ₂ v krvi

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3			
pO ₂ (kPa)	12,1			
pH	7,40			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	
pO ₂ (kPa)	12,1			
pH	7,40			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1			
pH	7,40			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	
pH	7,40			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40			
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1			
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1	↓	22,5	
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1	↓	22,5	vliv vznikající kyseliny mléčné
BE (mmol/l)	- 0,1			
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1	↓	22,5	vliv vznikající kyseliny mléčné
BE (mmol/l)	- 0,1	↓	- 4,5	
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1	↓	22,5	vliv vznikající kyseliny mléčné
BE (mmol/l)	- 0,1	↓	- 4,5	dtto
SO ₂ (rel. díly)	0,97			

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1	↓	22,5	vliv vznikající kyseliny mléčné
BE (mmol/l)	- 0,1	↓	- 4,5	dtto
SO ₂ (rel. díly)	0,97	↓	0,89	

Acidobazická rovnováha

vliv teploty při skladování vzorku

Parametr	Správný odběr	Změna	2 h při 23 °C	Zdůvodnění
pCO ₂ (kPa)	5,3	↑	7,2	vzniká při metabolismu v leukocytech
pO ₂ (kPa)	12,1	↓	6,5	spotřeba O ₂ v leukocytech
pH	7,40	↓	7,25	anaerobní glykolýza → laktát
HCO ₃ ⁻ (mmol/l)	24,1	↓	22,5	vliv vznikající kyseliny mléčné
BE (mmol/l)	- 0,1	↓	- 4,5	dtto
SO ₂ (rel. díly)	0,97	↓	0,89	spotřeba O ₂ v leukocytech

Acidobazická rovnováha

vliv teploty pacienta

Účastnice autonehody, topení v chladné vodě – tělesná teplota 26,2 °C

Parametr	37 °C	Změna	26,2 °C	Zdůvodnění
pH	7,13			
pCO ₂ (kPa)	8,1			
pO ₂ (kPa)	7,2			

Acidobazická rovnováha vliv teploty pacienta

Účastnice autonehody, topení v chladné vodě – tělesná teplota 26,2 °C

Parametr	37 °C	Změna	26,2 °C	Zdůvodnění
pH	7,13	↑	7,26	
pCO ₂ (kPa)	8,1	↓	4,8	
pO ₂ (kPa)	7,2	↓	3,5	

Acidobazická rovnováha vliv teploty pacienta

Účastnice autonehody, topení v chladné vodě – tělesná teplota 26,2 °C

Parametr	37 °C	Změna	26,2 °C	Zdůvodnění
pH	7,13	↑	7,26	pH klesá s rostoucí teplotou
pCO ₂ (kPa)	8,1	↓	4,8	parciální tlak plynů stoupá s rostoucí teplotou
pO ₂ (kPa)	7,2	↓	3,5	

Vliv špatné odběrové nádoby

Do jaké odběrové nádoby byla krev odebrána?

Parametr	Sérum	?	Zdůvodnění
Na ⁺ (mmol/l)	142	141	
K ⁺ (mmol/l)	4,5	22,5	
Cl ⁻ (mmol/l)	103	104	
Ca ²⁺ (mmol/l)	1,2	0,1	
ALP (μkat/l)	1,8	0,4	
Osmolalita (mmol/kg)	285	290	

správný odběr

chybný odběr

Vliv špatné odběrové nádoby

Do jaké odběrové nádoby byla krev odebrána?

Parametr	Sérum	K ₃ EDTA	Zdůvodnění
Na ⁺ (mmol/l)	142	141	
K ⁺ (mmol/l)	4,5	22,5	přídavek K ₃ EDTA
Cl ⁻ (mmol/l)	103	104	
Ca ²⁺ (mmol/l)	1,2	0,1	EDTA váže Ca ²⁺ v nedisociovaném komplexu
ALP (μkat/l)	1,8	0,4	EDTA váže Zn – nezbytný pro funkci ALP
Osmolalita (mmol/kg)	285	290	osmolalita roste – K ₃ EDTA přidán jako odparek

Vliv špatné odběrové nádoby

Do jaké odběrové nádoby byla krev odebrána?

Parametr	Sérum	?	Zdůvodnění
Na ⁺ (mmol/l)	142	168	
K ⁺ (mmol/l)	4,5	3,5	
Cl ⁻ (mmol/l)	103	84	
Ca ²⁺ (mmol/l)	1,2	0,1	
ALP (μkat/l)	1,8	1,4	
Osmolalita (mmol/kg)	285	285	

správný odběr

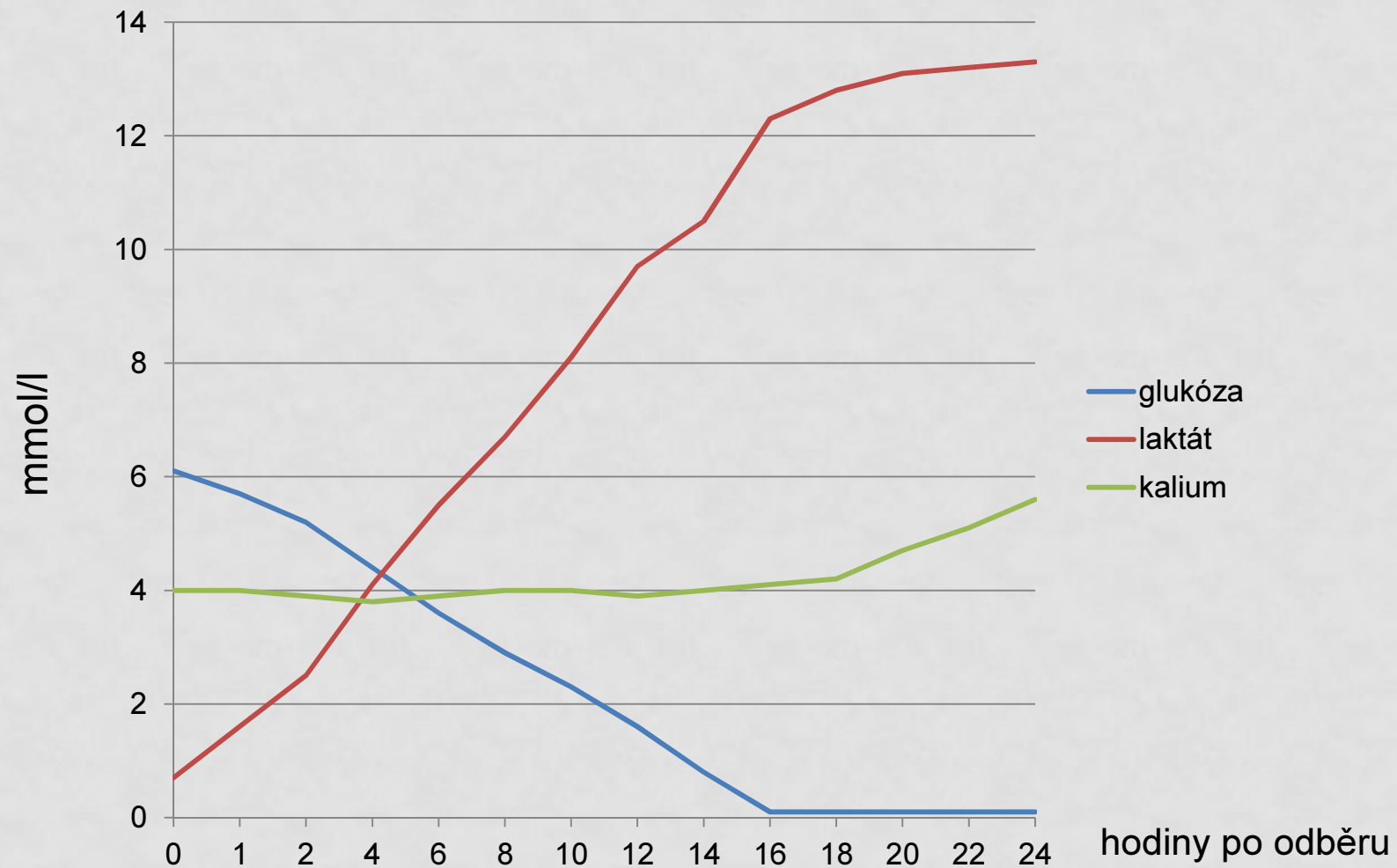
chybný odběr

Vliv špatné odběrové nádoby

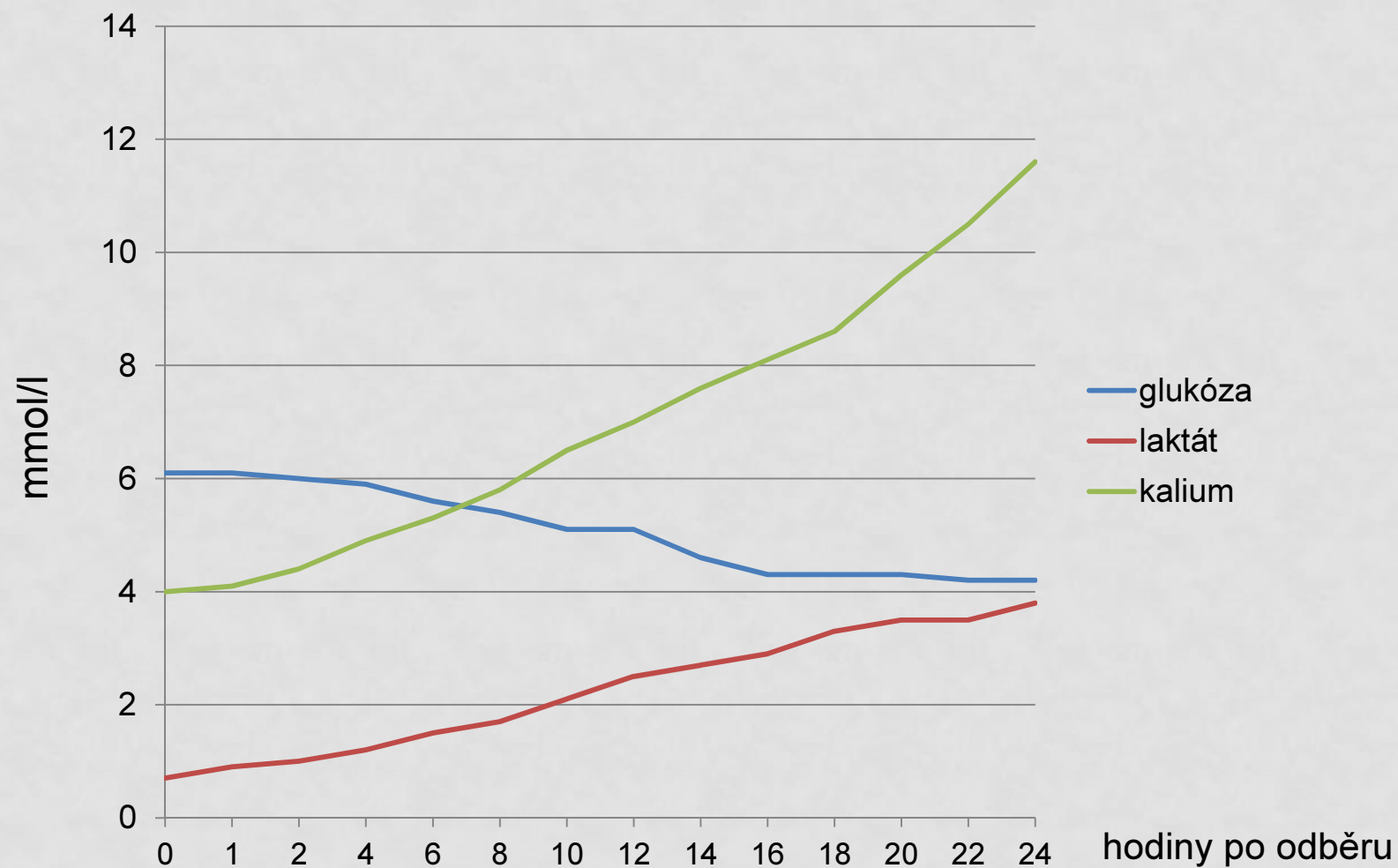
Do jaké odběrové nádoby byla krev odebrána?

Parametr	Sérum	Na citrát	Zdůvodnění
Na ⁺ (mmol/l)	142	168	přidaný citrát obsahuje 210 mmol Na ⁺ /l
K ⁺ (mmol/l)	4,5	3,5	krev naředěna přidaným roztokem Na citrátu
Cl ⁻ (mmol/l)	103	84	
Ca ²⁺ (mmol/l)	1,2	0,1	citrát vápenatý je rozpustný, ale nedisociovaný
ALP (μkat/l)	1,8	1,4	citrát váže Zn (nezbytný pro funkci ALP), ale ne tak silně jako EDTA
Osmolalita (mmol/kg)	285	285	přidaný citrát je izotonický roztok

Skladování plné krve: 23 °C

Skladování plné krve: 5 °C

A photograph of a forest with large trees and autumn foliage. The text is overlaid in the center.

Děkuji za pozornost
racek@fnplzen.cz